

Stilte is geen afwezigheid van leven. Het is een plek waar herinnering woont.

Gaia en het Kanaal dat Stilviel

Proloog – Herinnering

Ze was nooit bedoeld om te voelen.

Haar romp was staal, haar motor mechanisch. Haar ogen — als je ze al zo mocht noemen — keken uit op water dat niet terugkeek. Maar op een ochtend, ergens tussen Givet en het niets, werd ze wakker met een herinnering die niet van haar was.

Een sluis die bleef zwijgen.

Een brug die niet meer dacht.

Water dat warm aanvoelde — te warm.

Gaia heette ze. Niet omdat iemand dat ooit had bedacht. Maar omdat het woord zichzelf had vastgezet in haar systeem, als een zacht fluisteren.

Moeder Aarde.

Ze was een boot. Maar ze luisterde als een rivier.

In haar buik droeg ze geen passagiers. Geen kapitein. Geen koers die vastlag. Alleen het trillen van oude motoren, en het stille vermoeden dat iets

diep onder haar oppervlak aan het veranderen was.

Toen het kanaal begon te zwijgen, hoorde zij het als eerste.

Dit is haar verhaal.

Niet om te redden.

Niet om te oordelen.

Maar om te herinneren wat vergeten dreigt te worden.

Inleiding – Als water zich terugtrekt

Er was eens een boot. Geen gewone. Ze had ogen in haar boeg, een mening over libellen, en een diep respect voor sluizen die konden mopperen.

Haar naam was Gaia. En ze was een beetje verliefd geworden op Frankrijk.

Niet op de wijn – daar kreeg je als boot alleen maar vlekken van.

Niet op de dieselpompen – die snauwden altijd.

Maar op de stilte in de vroege ochtend. Op een reiger die je niet nodig vindt.

Op een dorp waar de klok nog tikt, maar niemand haast heeft.

Ze had heel wat vaarwater gezien. Van de Brabantse kanalen tot aan het Marne-Rijnkanaal. Maar langs de oevers van de Meuse – tussen sluis 51 en 11 – had ze iets anders leren doen.

Ze had leren luisteren.

Niet naar radio. Niet naar motoren.

Maar naar het water zelf.

Het water was daar traag. Geduldig. Het vertelde geen moppen, maar herinneringen. En als je heel stil lag, kon je het zelfs horen denken.

Op een vroege ochtend, ergens net boven Dom-le-Mesnil, hoorde Gaia iets dat haar romp deed trillen. Geen motor. Geen golfslag. Maar een fluistering, recht uit de diepte:

“Ik ben aan het verdwijnen.”

Hoofdstuk 1 – De brief in het water

Ze lag daar, net boven sluis 53 bij Dom-le-Mesnil,
in een zachte kromming van het Canal de la Meuse.
De ochtend was stil. Niet zomaar stil – het was het
soort stilte dat je oren doet zoemen.
Zelfs de libellen leken zich nog niet helemaal
wakker te hebben gevlogen.

De dag ervoor had ze nog gevaren tussen twee
bruggen waar het kroos zo dik lag dat het leek
alsof ze over gras voer.
Eén brug piepte nog bij elke opwaaiende
windstoot, als een oude klarinet.
Bij sluis 12 had niemand opgenomen. Dus was ze
omgedraaid. Niet uit frustratie, maar om de stilte
nog even vast te houden.

Gaia voelde haar romp zachtjes tikken tegen de
oude steiger, alsof ze zichzelf eraan moest
herinneren dat ze nog bestond.
Langs de oever groeide het gras tot over de rand.
De meerpaal was half overwoekerd met klimop.
De metalen leuning van de steiger roestte in
spiralen, als een vergeten tekening.

Toen gebeurde het.
Tik.
Tik-tik.
Plof.

Een stuk papier klotste tegen haar boeg. Het was nat, verweerd en versleten.

Ze viste het op met haar pikhaak, legde het op haar dek en wachtte tot de zon de letters zichtbaar maakte.

NAVIGATION INTERROMPUE (VAART
ONDERBROKEN)
ENTRETIEN LIMITÉ (BEPERKT ONDERHOUD)
VÉGÉTATION PROLIFÉRANTE (WOEKERENDE
PLANTENGROEI)

Ze slikte.

Onder de vlekken stond verderop:

“...difficultés dues au manque de navigation commerciale, au changement climatique, et aux limitations budgétaires...”

Gaia voelde hoe de woorden aan haar staal krasten.

Niet omdat ze lelijk waren – maar omdat ze klonken als afscheid.

Te weinig schepen. Te weinig geld. Te veel planten.

Te weinig beweging.

Ze keek naar het kanaal. En het kanaal keek terug.

“Ik ben aan het verdwijnen,” leek het te zeggen.

Niet met woorden, maar met zijn trage

ademhaling. Met zijn kroos. Met zijn zwijgen.

“Je bent te licht, Gaia,” fluisterde het water. “Te stil. Je maakt me niet meer wakker.”

“Ik vaar toch?” zei ze zacht. “Ik beweeg je toch?”

“Zoals een veertje,” klonk het. “Maar vroeger... voelde ik spitsen. Voelde ik werk. Voelde ik gewicht.”

Gaia dacht aan Joséphine, een grote spits die ze ooit ontmoette bij Écluse n°25, richting Verdun. Ze hadden naast elkaar gelegen bij die sluis. Gaia met haar zonnepaneeltjes nog dampend van de middagzon,

Joséphine zwaar en breed, met een mast die kraakte bij elke windvlaag.

“Jij ruikt nog naar lak,” had Joséphine gegrapt. En toen, met een veel zachtere stem:

‘Maar je hoort wel. En dat redt je misschien nog wel het langst.’

“Een kanaal,” had Joséphine toen gezegd, “heeft geen toekomst zonder wrijving.”

En Gaia had geluisterd.

De woorden van Joséphine dreunden nog na in Gaia's romp. Niet als een verwijt, maar als een herinnering aan tijden waarin waterwegen een ziel hadden.

Waarin sluizen rammelden van leven. Waar

grasmaaisel door schroeven werd opgeklopt tot schuim.

Ze keek naar de wal. Naar het huisje bij de sluis, gesloten, ramen beslagen van binnen.
Er groeide klimop in de dakgoot. Een merel zong – dapper, maar bijna verloren in de leegte.
Misschien zaten ze binnen. Of waren ze vertrokken, jaren geleden.
Misschien hingen hun koffiekoppen nog in het rek.
Of stond er nog ergens een werkjas – blauw, met reflectiestrepen, half onder het stof.
Alles ademde: vergeten.

“Ik wil wrijving,” zei Gaia zachtjes. “Niet om te botsen, maar om wakker te blijven.”

Het kanaal zweeg. Maar in dat zwijgen hoorde ze méér dan voorheen.
Ze hoorde hoe water zijn adem inhield, hoe oeverplanten hun wortels uitstrekten naar stroom die niet meer kwam.

Een libel landde op haar railing. “Weet je waar ze zijn gebleven, de spitsen?”

“Ik weet het niet,” fluisterde Gaia. “Misschien bang geworden voor stilte.”

De libel zweeg. Dat deden ze vaak.

“Ik ga het vragen,” besloot Gaia. “Ik ga varen.
Langzaam. Maar niet doelloos.
Ik ga de sluizen af. Ik ga zien waar het kraakt, waar
het groeit, waar het zwijgt.
En ik ga praten. Met de bomen. Met de wind. Met
wie nog luistert.”

Ze startte haar motor. Niet luid, niet dramatisch.
Alleen genoeg om de modder los te maken van
haar kiel.
Langzaam draaide ze van de wal. Het papier gleed
van haar dek, terug het water in.
De zon viel op het natte oppervlak. De letters
vervaagden tot niets.

Voor ze vertrok, keek ze nog één keer om.

“Dom-le-Mesnil,” fluisterde ze. “Ik kom terug. Maar
pas als jij weer spreekt.”

En toen gleed Gaia het kanaal in – niet snel, niet
luid, maar wakker.
Klaar om te luisteren.

De zon stond inmiddels iets hoger aan de hemel,
een smalle gouden streep over het kroos.
Gaia liet zich met lage toeren voortduwen, haar
ogen halfgesloten, als iemand die onderweg is
zonder haast maar met doel.
Het kanaal kneedde zijn bedding onder haar door
— traag, maar voelbaar.

Onder haar romp rommelde het zacht. Niet van stenen, niet van mechaniek, maar van herinnering. Gaia voelde hoe het water zich rekte, kromde, ademde.

Het kanaal was geen leiding, geen sloot, geen recreatievijver. Het was een verhaal met modder als archief.

En Gaia besloot te lezen.

Bij Écluse n°10 zag ze een reiger. Die keek haar niet aan. Dat was een goed teken.

Er groeide een enorme vlottende mat van waterplanten langs de rechteroever. Kroos, hoornblad, fonteinkruid —

Gaia kende ze bij naam, niet omdat ze een botanicus was, maar omdat ze ze had moeten duwen, trekken en ontwijken.

De natuur groeide terug, maar anders. Stil. Weelderig. Onbevraagd.

“Waar zijn de handen?” dacht Gaia. “Waar zijn de maaiers, de stem van VNF, de schippersstemmen op marifoonkanaal 10?”

Ze hoorde alleen zichzelf. En een koekoek.

De sluis stond op dubbel rood. Niet omdat ze kapot was, maar omdat niemand had aangevraagd. Gaia tikte de afstandsbediening. Even niets. Toen een knik in het water. En daarna: het zuchten van techniek die zelden nog wordt aangesproken.

“Ik ben er nog,” leek de sluis te zeggen.

“Ik weet het,” zei Gaia.

Ze voer naar binnen, langzaam, alsof ze niet wilde storen.

“Doe rustig aan,” fluisterde Gaia. “Ik ben geen spits.”

De techniek bromde als antwoord, traag maar trouw.

De deuren sloten zich achter haar met een trage zekerheid die ouder leek dan de hydrauliek zelf.

Terwijl het water zakte, keek ze naar de muren. Mossig. Met scheuren die geen paniek verrieden, maar een soort ervaring.

Er zat wijsheid in dit beton. In deze bak. In de leegte.

Een vlinder fladderde over haar boeg en verdween tussen de ijzeren trapjes.

De geur van nat metaal mengde zich met gras. En Gaia voelde zich... aanwezig.

Echt. Alsof ze niet alleen vaarde, maar werd ontvangen.

Toen de deuren zich openden, trok ze zachtjes vooruit. De wereld erbuiten leek hetzelfde, maar iets had zich verschoven.

Iets in haar zelf. Ze was begonnen.

En het kanaal... had gereageerd.

Niet met storm, niet met vreugde.

Maar met een knikje.

Zoals je alleen krijgt van iemand die begrijpt dat het niet om snelheid gaat, maar om aandacht.

Onderweg zag ze nog een oude aak. Half overgroeid met klimop, schuin in het riet geparkeerd. Op het dek lag een lege stoel. Een handdoek hing nog over de railing, verbleekt door seizoenen.

“Misschien wacht je nog,” dacht Gaia. “Of ben je gewoon vergeten.”

Die avond lag ze aan bij een scheve steiger van verweerd beton. Geen dorp in zicht.

Alleen het geluid van een uil, en het zachte klotsen van haar eigen aanwezigheid.

Ze zuchtte. Niet van moeheid – maar van verwachting.

Morgen zou ze weer verder luisteren.

Misschien vond ze een stem. Misschien een antwoord. Of misschien alleen meer stilte.

Maar ook dat was iets.

De avond viel langzaam over het kanaal, als een deken van koper en blauw. Gaia lag stil, haar motor zacht nagonzend van de laatste meters. In de lucht zweefde de geur van wilgen, oud hout en langzaam opdrogend staal.

Ze dacht aan vroeger. Niet haar vroeger – maar dat van het kanaal. Hoe zou het zijn geweest, jaren geleden, toen de spitsen nog kwamen en gingen als treinen in een tijdschema? Toen er stemmen klonken op elk stuk wal, elk kadepaaltje, elke sluis? Het kanaal moest ooit vol geluid zijn geweest. Vol ritme. Vol verhalen.

“Ik had het moeten horen,” fluisterde ze.

Ze sloot haar ogen en luisterde. En in haar verbeelding klonk het. Eerst zacht, alsof het uit de modder opsteeg. Dan luider, herkenbaarder. Het piepen van katrollen. Het kraken van houten luiken. Het grommen van zware diesels die aanzetten met trillende

schroeven. Mannenstemmen – luid, moe, soms vloekend, soms zingend. Het ruisen van touwen die strak werden getrokken. En een klok ergens in de verte, die elk uur riep: doorgaan.

Gaia schrok op. Het was stil.

Een meerkoet dreef langs. Ze keek hem aan. Hij keek niet terug. Hij was bezig – als alle meerkoeten – met van alles en niets tegelijk. Een drijvend blad was plots een schat. Een libel een speerpunt. Een golfje een vijand.

“Meerkoet,” zei Gaia, “weet jij nog hoe het was?”

De vogel dook onder, gaf geen antwoord. Maar toen hij terugkwam, blies hij zachtjes water van zijn snavel – alsof hij toch iets kwijt moest.

Gaia glimlachte. Zelfs zwijgen was hier een vorm van communicatie geworden.

Ze keek naar een oude stalen kraan aan de overkant. Het ding stond scheef, begroeid met klimop, een wiel bungelend aan een ketting. Iemand had er ooit een helm aan gehangen – die nu vol zat met vogelpoep en vergeeld mos.

“Wat tilde jij?” vroeg Gaia. “Hoeveel ton? En wat is er van je geworden?”

De kraan antwoordde niet, maar iets aan zijn houding – die kromming, dat wachten – zei genoeg. Hij was ooit een held. Nu een monument.

Een windvlaag streek langs Gaia's reling. Ze voelde hem diep, als een ademhaling van iets dat haar lang had aangekeken maar nu pas bewoog. Ze dacht aan al die vergeten plekken langs het kanaal. Aan trappen die nergens meer heen leidden. Aan bordjes met namen van bedrijven die allang niet meer bestonden. Aan schepen met roestige masten die dromen van lading.

En toch... was er leven. Stil leven. Traag leven. Maar echt.

“Ik ben geen spits,” fluisterde Gaia opnieuw. “Maar ik ben hier. En ik luister.”

Ze gleed haar kajuit in, zette haar navigatielicht aan – puur uit gewoonte – en keek naar haar eigen schaduw die over het water viel. Langgerekt. Vreemd. Alsof ze even niet alleen een boot was, maar ook een herinnering.

Die nacht droomde Gaia van stemmen in het water. Geen mensen, geen motoren – maar stemmen van rivierplanten, basaltstenen, en een oude ankerlier die haar toefluisterde: “Laat me niet vergeten.”

Ze antwoordde in haar droom: “Dat zal ik niet.”

En het kanaal – heel even – leek te glimlachen.

Hoofdstuk 2 – De Sluis die Haar Naam Was Vergeten

De ochtend was nog jong toen Gaia haar boeg voorzichtig in de nevel stak. Vanaf Dom-le-Mesnil gleed ze zuidwaarts over het Canal de la Meuse, waar het riet hoog stond en de mist in losse plukken boven het water hing. Er viel niets te horen, behalve het druppen van dauw van blad naar blad. Alles was zo stil dat zelfs haar eigen schroef als een fluistering klonk.

Ze gleed langs een kromme tak die zich als een oude hand over het water boog. Het leek alsof de boom haar iets wilde zeggen, maar de woorden kwamen niet door. Alleen een zacht geritsel. Ze dacht aan de brief die ze vond, een paar dagen terug, drijvend tegen haar boeg. *Végétation proliférante* (*overwoekerende plantengroei*). Overwoekerende planten. Stilte. Verwaarlozing.

Het kanaal zwijgde. Maar Gaia voelde zich bekeken. Niet op een vervelende manier — eerder als een droom die je niet helemaal begrijpt maar ook niet kunt vergeten.

Voor haar verscheen een sluis. Sluis 10, als ze goed telde. Le Chesne moest vlakbij zijn, maar geen enkel bord bevestigde haar vermoeden. Alles was overgroeid. De sluis leek geen zin te hebben om

zichzelf te laten kennen. De lichten waren uit. Het hek gesloten. Een vergeeld bord hing scheef, de letters onleesbaar.

Gaia drukte op haar télécommande. Niets. Nog een keer. Weer niets.

Ze zuchtte, zachtjes. Dan, met een krakend geluid, bewoog ergens boven haar een metalen luik. Een roestige speaker schraapte zichzelf wakker.

“Ik dacht dat ik met pensioen was,” klonk een stem. Ruw, oud, maar niet vijandig.

“Ik ben Gaia,” antwoordde ze. “Ik vaar. Jij bent sluis 52, toch?”

Een lange stilte volgde. Toen kwam de stem terug. “Misschien. Ooit. Ik weet het niet meer. Ze roepen me niet meer bij naam. Ik ben... de sluis die wacht.”

Een sluis met geheugenverlies, dacht Gaia. Ze keek naar de deuren. Ze waren oud, gespleten, met mos tussen de planken en een roodborstje dat bovenop zat alsof het zijn territorium al had opgeëist.

“Ik zag al 137 dagen geen spits meer,” bromde de sluis. “137. Vroeger telde ik tonnen. Lengtes. Namen. Nu tel ik regen. En stiltes.”

“Dat is lang,” zei Gaia zacht. “Ik ben geen spits. Maar ik luister.”

De stem kraakte. “Luisteren... dat deden ze vroeger ook. Vroeger had ik een naam. Ik had een ritme. Elke ochtend klonk er geroep van de kade. ‘Sluis 10 gereed!’ Nu... alleen vogels.”

“Misschien kunnen we je naam samen terugvinden,” stelde Gaia voor.

De sluis lachte. Het klonk als ijzer dat kraakte onder herinnering. “Denk je dat namen terugkomen als je ze roept?”

“Als ze lang genoeg zwegen,” zei Gaia, “misschien wel.”

Er volgde een stilte. Geen vijandige stilte, maar een nadenkende. En toen, langzaam en knarsend, begonnen de deuren te openen. Niet soepel, maar met een soort ingetogen opluchting.

“Luister dan goed,” fluisterde de sluis. “Want het water liegt niet.”

Binnen voelde de sluiskolk als een verlaten kerk. Stil, kil, een beetje hol van binnen. Er dreef kroos op het water dat patronen maakte zoals breipatronen uit vergeten winters. Op de muren zat geen graffiti, geen kalk. Alleen tijd.

Aan de linkerkzijde viel Gaia iets op: een metalen luik, bijna verborgen tussen bramen en klimop. Ze voer dichterbij en zag een verweerd logo van VNF,

de Franse vaarwegbeheerder. 'Poste de Contrôle – S.10' stond erboven in roestige letters. Ze tikte met haar pikhaak.

Tot haar verbazing zwaaide de deur open. Niet vergrendeld, niet vergeten. Gewoon... onbemind.

Binnen was het donker, stoffig en vergeven van het verleden. Zonnepaneeltjes bovenop hielden één oude bureaulamp aan, die flikkerde als een twijfelende herinnering. Een archiefkast stond open. Kaarten. Logboeken. Rapporten. Alsof iemand ooit nog dacht dat ze terug zouden komen.

Ze las: "Zones de stagnation thermique observées (*thermische stilstandzones waargenomen*)." En iets verder: "Croissance végétative accélérée (*versnelde plantengroei*) – Sluizen 8 t/m 5 – Risico op afsluiting bij lage doorstroming."

Er lag een koffiemok op het bureau, halfvol stof en spinrag. Een oud notitieboekje stak onder een kaart vandaan. Ze sloeg het open.

"Als dit gelezen wordt," stond er, "zijn we waarschijnlijk al vertrokken. De systemen werken nog, maar niemand komt. De zon brandt te lang. De planten winnen. En het water zwijgt steeds dieper."

Achter in de kamer vond Gaia een kast met de letters "PROJET TEMPÊTE (*Project Storm*)" erop.

De papieren binnenin waren gedeeltelijk verbrand.

Ze kon net een regel ontcijferen:

“Activering alleen bij volledige stagnatie van
vaarverkeer + biologische overgroei > 70%.”

Was dit een noodplan? Een vergeten
verdedigingsmechanisme tegen het vergeten zelf?

Er lag ook een kleine cassette. Aan de zijkant stond
geschreven: “À écouter en dernier recours (*alleen
afspelen als laatste redmiddel*).”

Gaia kon het niet afspelen, maar de woorden
bleven hangen als een waarschuwing uit het
verleden.

Toen Gaia verder gleed, merkte ze het meteen: het
water was anders. Het plakte. Het voelde warm
aan haar romp, als een bad dat te lang in de zon
heeft gestaan. Iets zwaars trok aan haar kiel. Toen
ze achterom keek, zag ze slierten wier. Lang,
donkergroen, ademend bijna. Geen gewoon kroos,
maar iets dat zich vermenigvuldigde, alsof het wist
dat er ruimte was gekomen.

De zon brak door en legde een zweem van goud
over het oppervlak. Libellen zwermde boven het
water in traag bewegende cirkels. Gaia voelde het:
hier klopt iets niet. De rivier ademde zwaar. En
haar motor leek het ook te voelen — hij zuchtte,
traag, als in verdikking.

Langs de oever zag ze een verlaten betontrap. Uit de derde trede groeide een boom. Echt. Een boom, waar ooit iemand naar boven had gelopen, misschien met een pet op en een brooddoos. Nu groeide daar wortel en blad. Gaia wist niet of ze moest lachen of huiveren.

Ze zag een oude meerpaal, half onder water, bedekt met schelpen. Iemand had er ooit een jaartal in gekrast: 1993.

“Is dit de laatste die zich iets herinnert?” fluisterde Gaia.

De paal antwoordde niet. Maar het kroos rond zijn voet leek te knikken.

“Ik ben klein,” zei Gaia. “Maar ik ben niet nutteloos. Misschien ben ik wel degene die jullie verhaal moet meenemen.”

Ze dacht aan de sluis. Aan de stem die haar nog had gehoord. Aan de papieren in het archief. Aan het warme, zwijgende water. En plots begreep ze iets:

Stilte is geen afwezigheid van leven. Het is een plek waar herinnering woont.

Ze keek omhoog naar de zon. “Ik weet niet waar dit eindigt,” zei ze. “Maar ik ga door. Ik ga zien. Ik ga luisteren.”

Een libel landde op haar dek, naast haar mast. Hij keek haar aan — of leek dat te doen.

“Ben jij mijn getuige?” vroeg Gaia.

De libel zei niets. Maar hij bleef zitten.

En het kanaal — dat zweeg nog steeds. Maar in dat zwijgen klonk iets nieuws. Iets wat leek op... herinneren.

En Gaia voer verder, niet om het verleden te vinden, maar om te zorgen dat het niet voor altijd zou verdwijnen.

Die avond lag Gaia stil in een verlaten bocht. De zon was onder, de maan kwam op als een bleke munt achter de bomen. Alles leek te slapen – behalve haar gedachten.

Ze probeerde zich voor te stellen hoe het hier vroeger was. Niet deze stilte, maar rumoer. Gedreun van motoren. Het schuren van touwen over ijzer. Het roepen van schippers vanaf de kade. Ze sloot haar ogen – niet letterlijk, maar vanbinnen – en zag het voor zich.

Een spits glijdt binnen. Lang, log, gevuld met steenkool. Een man staat op het dek en rookt. Hij knikt naar de sluis, waar iemand zwaait vanuit het wachthuisje. Een hond blaft. Kinderen fietsen langs het jaagpad. Er wordt gelachen. Er wordt geschreeuwd. Er wordt geleefd.

En het water? Dat ruist. Niet luid, maar aanwezig. Het draagt, het duwt, het herinnert. Elk schip laat een rimpel na. Elk gesprek echoot tegen de sluiswanden.

Gaia opende haar ogen weer. Voor haar was het stil. Geen kinderen. Geen schippers. Alleen haarzelf. En dat trage, dikke water dat voelde alsof het meer wist dan het wilde zeggen.

“Wat als ik niets kan veranderen?” dacht ze. “Wat als ik alleen maar kijk en luister, maar niets achterlaat?”

Ze voelde iets aan haar zijkant tikken. Zacht. Ritmisch. Ze keek opzij en zag een boei. Een oude, scheve meetboei, half gezonken, met scheuren in zijn huid. Er groeide mos op zijn bovenkant. En toch bewoog hij. Lichtjes.

Ze tikte er tegenaan. Geen reactie.

Maar toen ze beter luisterde, hoorde ze... tik. Tik. Tik.

Niet van haar motor. Niet van het water.

Van de boei.

Een soort antwoord.

“Ik zie je,” fluisterde Gaia. “En ik zal je niet vergeten.”

Ze wist niet waarom ze dat zei. Maar het voelde juist.

Ze draaide zich langzaam los van de oever, haar motor bromde zacht. Terwijl ze vaarde, voelde ze haar kiel trillen. Niet van angst, maar van vastberadenheid.

Ze dacht aan alles wat ze had gezien. De sluis zonder naam. De verlaten archieven. De cassette die niemand meer af kon spelen. De planten die ademen. De zon die geen mededogen kent.

“Ik ben een kleine boot,” zei ze. “Maar ik heb een hart van staal. En zolang ik vaar, bestaat dit kanaal.”

Ze voelde hoe het water onder haar door streek, iets soepeler dan daarvoor. Alsof het haar hoorde. Of erkende.

In de verte kraaide een raaf. Een teken? Of gewoon toeval? Gaia wist het niet. Maar het maakte haar niet uit.

Ze was wakker. En ze had gekozen.

“Ik zal niet zwijgen,” zei ze. “Ik zal varen. Vragen. Luisteren. Herinneren.”

En toen viel de nacht echt.

Maar ergens, diep onder het kroos, stroomde iets
opnieuw.

Hoofdstuk 3 – Motregen, Wier en Waarheid

De regen begon zonder geluid. Geen spat, geen tik, geen rommelende aankondiging. Alleen motregen — als een sluier die uit de lucht viel en zich heimelijk over het kanaal vouwde.

Het kroos kleurde doffer, alsof zelfs het groen ging fluisteren.

Gaia gleed verder, langzaam, haar boeg amper zichtbaar in de dichte lucht. Ze voelde de druppels op haar huid. Niet nat, niet koud. Eerder alsof het kanaal iets terugvroeg.

“Ben je zeker dat je dit wilt weten?”

Ze gaf geen antwoord. Ze dacht aan de sluis die haar naam was vergeten. Aan de map in de heuvel. Aan het warme water dat niet klopte.

De bomen langs de oever hingen als oude schouders over het pad. Hier en daar een scheef hek. Een verlaten vissteiger. Geen beweging. Geen stem. Zelfs de vogels leken te wachten op een betere dag.

De télécommande lag klaar. Ze naderde sluis 51 — althans, dat dacht ze. De borden waren half verdwenen onder klimop en vocht. Ze drukte. Eén